

Sju dikter

LIZ BERRY
Sju dikter

Översättning till svenska från engelska av Helena Hansson, 2023.

Umeå, 2023

VERSOPOLIS

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Urval av Erik Jonsson, i samråd med översättaren, för det europeiska samarbetsprojektet
Versopolis – www.versopolis.com.

Detta häfte är ej till försäljning utan distribueras enbart genom Littfest – Umeå internationella
litteraturfestival, samt inom projektet Versopolis.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication
reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use
which may be made of the information contained therein.

© Liz Berry

FORMGIVNING Johan Hammarström

TRYCKNING tryckning.nu | h:ström – Text & Kultur AB, Umeå, 2023.

ISBN 978-91-519-8962-4

LIZ BERRY,

född 1980 i brittiska Black Country, har gett ut två dikthäften och en -samling. Hon bor för närvarande i Birmingham och arbetar bland annat som poesilärare för Arvon Foundation.

Hennes författarskap är rotat i landskapet och dialekten i West Midlands. Samlingen *Black Country*, som utgår från hennes födelseort, utsågs till årets poesibok av flera tidskrifter, inklusive *The Guardian*. *The Republic of Motherhood*, Berrys andra dikthäfte, vann Forward-priset för bästa diktverk. Dikterna i detta häfte har hämtats ur ovan nämnda verk.

BIRD

When I became a bird, Lord, nothing could not stop me.

The air feathered
 as I knelt
by my open window for the charm –
 black on gold,
 last star of the dawn.

Singing, they came:
 throistles, jenny wrens,
jack squalors swinging their anchors through the clouds.

My heart beat like a wing.

I shed my nightdress to the drowning arms of the dark,
my shoes to the sun's widening mouth.

 Bared,
I found my bones hollowing to slender pipes,
my shoulder blades tufting down.
I spread my flight-greedy arms
to watch my fingers jewelling like ten hummingbirds,
my feet callousing to knuckly claws.
As my lips calcified to a hooked kiss

silence

 then an exultation of larks filled the clouds
and, in my mother's voice, chorused:
Tek flight, chick, goo far fer the Winter.

FÅGEL

När jag blev en fågel, Herre, kunde ingenting hejda mig.

Luften blev till fjädrar
när jag knäböjde
vid mitt öppna fönster för att få amuletten –
svart på guld,
gryningens sista stjärna.

Sjungande kom de:

troster, tummeliten,
lödusolvor som svingade sina ankare genom molnen.

Mitt hjärta slog som en vinge.

Jag kastade nattlinnet i mörkrets drunknande famn,
skorna i solens allt öppnare mun.

Naken

märkte jag att mina benknotor urholkades till smäckra rör,
mina skulderblad tuvade sig neråt.

Jag bredde ut mina flyglystna armar
och såg mina fingrar pryda sig med juveler som tio kolibrier,
mina fötter förhårdna till knotiga klor.

Medan mina läppar förkalkades till en krökt kyss

tystnad

sen fylldes molnen av lärkornas jubel
och de sjöng i kör, med min mammas röst:

Flyg din kos, min pulla, långt väck till vintern.

So I left girlhood behind me like a blue egg
and stepped off
from the window ledge.

How light I was

as they lifted me up from Wren's Nest
bore me over the edgelands of concrete and coal.

I saw my grandmother waving up from her fode,
looped
the infant school and factory,
let the zephyrs carry me out to the coast.

Lunars I flew

battered and tuneless

the storms turned me insideout like a fury,
there wasn't one small part of my body didn't bawl.

Until I felt it at last the rush of squall thrilling my wing
and I knew my voice
was no longer words but song black upon black.

I raised my throat to the wind
and this is what I sang...

Så jag lämnade kvar flickåldern som ett blått ägg
och klev ut
från fönsterkarmen.

Så lätt jag var

när de lyfte upp mig från Wren's Nest
bar mig över ytterområden av betong och stenkol.

Jag såg mormor vinka nerifrån sitt tun,
flög i cirkel
över lekskolan och fabriken,
lät sefyren bära mig ut till kusten.

Måndanser flög jag

medfaren och omelodisk

ovädren vände mig ut och in som en furie,
det fanns inte den minsta del av min kropp som inte tjöt.

Tills jag äntligen kände det vrålet som vällde fram och skakade min vinge
och jag visste att min röst
inte längre var ord utan sång svart mot svart.

Jag höjde strupen mot vinden
och det var detta jag sjöng ...

HOMING

For years you kept your accent
in a box beneath the bed,
the lock rusted shut by hours of elocution
how now brown cow
the teacher's ruler across your legs.

We heard it escape sometimes,
a guttural *uh* on the phone to your sister,
saft or *blart* to a taxi driver
unpacking your bags from his boot.
I loved its thick drawl, *g's* that rang.

Clearing your house, the only thing
I wanted was that box, jemmied open
to let years of lost words spill out –
bibble, fittle, tay, wum,
vowels ferrous as nails, consonants

you could lick the coal from.
I wanted to swallow them all: the pits,
railways, factories thumping and clanging
the night shift, the red brick
back-to-back you were born in.

I wanted to forge your voice
in my mouth, a blacksmith's furnace;
shout it from the roofs,
send your words, like pigeons,
fluttering for home.

VÄNDA HEMÅT

I åratäl hade du din dialekt
i en låda under sängen,
med fastrostäl läs av timvis med diktionsövningar
var vart inte skulle
lärarens linjal mot dina ben.

Vi hörde hur det slapp ut ibland
ett skrovligt *höh* i telefon till din syster,
tose eller *böla* till en taxichaufför
som lyfte ut väskorna ur bakluckan.
Jag älskade den loja grötigheten, de tjocka l:en

När jag röjde ur ditt hus ville jag inte
ha nåt annat än den lådan, uppbruten
så att många års förlorade ord rann ut –
fördan, pjöller, tjå, fjöl,
vokaler järnhårda som spik, konsonanter

som man kunde slicka kolet av.
Jag ville sluka allihop: gruvhålen,
järnvägarna, fabriker som bultar och skramlar
nattskiftet, arbetarlången
i rött tegel där du föddes.

Jag ville smida din röst
i min mun, en grovsmeds ässja;
ropa ut den från taken,
skicka ut dina ord, som duvor,
som flaxar hemåt.

CHRISTMAS EVE

Tonight the Black Country is tinselled by sleet
falling on the little towns lit up in the darkness
like constellations – the Pigeon, the Collier -
and upon the shooting stars of boy racers
who comet through the streets in white Novas.
It's blowing in drifts from the pit banks,
over the brown ribbon of the cut, over Beacon Hill,
through the laploved chimneys of the factories.
Sleet is tumbling into the lap of the plastercast Mary
by the manger at St Jude's, her face gorgeous and naive
as the last Bilston carnival queen.
In the low-rise flats opposite the cemetery,
Mrs Showell is turning on her fibre-optic tree
and unfolding her ticket for the rollover lottery
though we ay never 'ad a bit o luck in ower lives
and upstairs in the box-rooms of a thousand semis
hearts are stuttering and minds unravelling
like unfinished knitting.
And the sleet fattens and softens to snow,
blanking the crowded rows of terraces
and their tiny hankies of garden, white now, surrendering
their birdfeeders and sandpits, the shed Mick built
last Autumn when the factory clammed up.
And the work's gone again
and the old boys are up at dawn to clock on nowhere
except walk their dogs and sigh
at the cars streaming to call centres and supermarkets
because there ay nuthin in it that's mon's werk,
really bab, there ay...
But it's coming down now, really coming

JULAFTON

Ikväll är Black Country glitterprytt av snöglopp
som faller på småstäderna, upplysta som stjärnbilder
i mörkret – Duvan, Kolarbetaren –
och på den motorburna ungdomens stjärnfall
när de far fram som kometer på gatorna i vita Chevor.
Det blåser in i drivor från schaktkanterna,
över rännans bruna band, över Beacon Hill,
genom fabrikenas jungfruskörtade skorstenar.
Snögloppet vräker ner i knät på den gipsgjutna Maria
vid krubban på St Jude's, lika vacker och naiv som
Bilstonkarnevalens sista drottning.
I de låga bostadslängorna mitt emot kyrkogården
tänder Mrs Showell sitt fiberoptikträd
och vecklar ut lottsedeln till storvinstdragningen
fast vi ha'ra aldrig haft nå tur i hela våra liv
och uppe i vindskontoren i tusen parhus
snubblar hjärtana och nystas tankarna upp
som en ofärdig stickning.
Och gloppet tjocknar och mjuknar till snö,
suddar ut radhusens överbefolkade tak
och deras näsdukssmå trädgårdar, numera vita, de ger upp
sina fågelbord och sandlådor, skjulet som Mick byggde
förra hösten när fabriken bara molteg.
Och så är det slut på jobb igen
och gubbarna är tidigt uppe utan att stämpla in nånstans
förutom att rasta hundarna och sucka
åt bilarna som strömmar till callcenter och stormarknader
för de finns då inge karlgöra där inte,
du vet, ingenting ...
Men det vräker ner nu, det vräker verkligen

over the stands at the Molinoux, over Billy Wright
kicking his dreams into the ring road
and in the dark behind the mechanics
the O'Feeney's boy props his BMX against the lock-ups
and unzips to piss a flower into the snow
well gi me strength Lord, to turn the other cheek
for we'm the only ones half way decent round ere
and the tower blocks are advent calendars,
every curtain pulled to reveal a snow-blurred face.
And it's Christmas soon, abide it or not,
for now the pubs are illuminated pink and gold
The Crooked House, Ma Pardoos, The Struggling Mon
and snow is filling women's hair like blossom
and someone is drunk already and throwing a punch
and someone is jamming a key in a changed lock
shouting fer christ's sake, Myra, yo'll freeze me to jeth
and a hundred new bikes are being wrapped in sheets
and small pyjamas warmed on fireguards
and children are saying *one more minute, just one, Mom*
and the old girls are watching someone die on a soap
and feeling every snow they've ever seen set in their bones.
It's snowing on us all
and I think of you, Eloise, down there in your terrace,
feeding your baby or touching his hand to the snow
and although we can't ever go back or be what we were
I can tell you, honestly, I'd give up everything I've worked for
or thought I wanted in this life,
to be with you tonight.

ner över läktarna på Molineux, över Billy Wright
som sparkar sina drömmar in mot ringvägen
och i mörkret bakom bilverkstan
lutar O'Feeneys grabb sin BMX mot garagelängan
drar ner gylfen och pinkar en blomma i snön
amen Herre ge mej styrka å vända andra kinden till
för dä ä bara vi som är skapligt skötsam härkring
och höghusen är adventskalendrar,
alla gardiner fråndragna kring ett snösuddigt ansikte.
Och snart är det jul, vare sig du tål det eller inte,
just nu är pubarna upplysta i skärt och guld
The Crooked House, Ma Pardoos, The Struggling Mon
och snön fyller kvinnornas hår som blomblad
och nån är redan full och börjar veva med nävarna
och nån trycker in en nyckel i ett utbytt lås
och skriker *förihelvitte, Myra, du tar dö på mej i kylan*
och hundra nya cyklar blir inpackade i lakan
och små pyjamasar värms på gnistgaller
och barn säger *bara en stund till, bara lite, mamma*
och de gamla tanterna ser nån dö i en såpa
och känner att varenda snö de har upplevt sätter sig i morgon.
Det snöar på oss alla
och jag tänker på dig, Eloise, där nere i ditt radhus,
där du matar bebisen eller låter hans hand nudda snön
och fast vi aldrig kan vända tillbaka eller bli det vi var
kan jag säga dig, uppriktigt, att jag skulle offra allt jag har jobbat för
eller trott att jag har velat här i livet,
för att få vara hos dig ikväll.

HORSE HEART

It's a stable in here:
the sodden hay of broken waters,
each of us private and lowing in our stalls
while at night, from the monitors,
the sound of babies' hearts like hooves
stumbling stamping
through our bodies
into the high wet grass of their lives.

How reckless they are –
lost now then again
in snowy fields of static.
Too fast and they're gone, too slow
and they might never reach us at all
but fall, heads crowned by vetch
and dandelion, noses cold
to the belly of earth.

Oh these horse nights,
darkless nights, the endless running
of the herd, fear a hoof
upon my chest.
I lie in my sweats and beckon you up.
little horse heart, foal,
let my love be your paddock, your bridle,
your trough.

HÄSTHJÄRTA

Det är ett stall härinne:
genomblött hö när vattnet har gått,
var och en för sig bölar vi i våra spiltor
och på natten hörs från monitorerna
ljudet av bebishjärtan som hovar
som stapplar trampar
genom våra kroppar
och in i livets höga blöta gräs.

Vad vårdslösa de är –
än borta sen åter
i brusets snötäckta marker.
För fort och de försvinner, för sakta
och de kanske aldrig ens når fram till oss
utan faller, med en krans av vicker
och maskros på huvudet, med kalla näsor
till jordens mage.

Åh dessa hästnätter,
mörkerlösa nätter, hjorden som springer i all
oändlighet, rädslan som en hov
på mitt bröst.
Jag ligger i mjukisar och vinkar upp dig hit.
Lilla hästhjärta, föl,
låt min kärlek vara din hage, ditt betsel,
din ho.

THE REPUBLIC OF MOTHERHOOD

I crossed the border into the Republic of Motherhood
and found it a queendom, a wild queendom.
I handed over my clothes and took its uniform,
its dressing gown and undergarments, a cardigan
soft as a creature, smelling of birth and milk,
and I lay down in Motherhood's bed, the bed I had made
but could not sleep in, for I was called at once to work
in the factory of Motherhood. The owl shift,
the graveyard shift. Feedingcleaninglovingfeeding.
I walked home, heartsore, through pale streets,
the coins of Motherhood singing in my pockets.
Then I soaked my spindled bones
in the chill municipal baths of Motherhood,
watching strands of my hair float from my fingers.
Each day I pushed my pram through freeze and blossom
down the wide boulevards of Motherhood
where poplars bent their branches to stroke my brow.
I stood with my sisters in the queues of Motherhood –
the weighing clinic, the supermarket – waiting
for its bureaucracies to open their doors.
As required, I stood beneath the flag of Motherhood
and opened my mouth although I did not know the anthem.
When darkness fell I pushed my pram home again,
by lamp-light wrote urgent letters of complaint
to the Department of Motherhood but received no response.
I grew sick and was healed in the hospitals of Motherhood
with their long-closed isolation wards
and narrow beds watched over by a fat moon.
The doctors were slender and efficient
and when I was well they gave me my pram again

REPUBLIKEN MODERSKAPET

Jag gick över gränsen in i Republiken Moderskapet
och såg att det var ett drottningdöme, ett vilt drottningdöme.
Jag räckte över mina kläder och tog emot dess uniform,
morgonrockarna och underkläderna, en kofta lika
mjuk som en varelse med lukt av förlossning och mjölk,
och jag lade mig i Moderskapets säng, sängen jag hade bäddat
men inte kunde sova i, för jag blev genast inkallad att arbeta
i Moderskapets fabrik. Uggleskiftet,
hundskiftet. Ammatvättaälskaamma.
Jag gick hem, med värk i hjärtat, genom bleka gator,
medan Moderskapets mynt sjöng i mina fickor.
Sedan lade jag mina urlakade knotor
i blöt i Moderskapets kalla kommunala badhus,
och såg hur testar av mitt hår flöt från mina fingrar.
Varje dag körde jag min barnvagn genom frost och blomning
längs Moderskapets breda esplanader
där popplar böjde sina grenar och smekte min panna.
Jag stod med mina systrar i Moderskapets köer –
barnvårdscentralen, mataffären – och väntade
på att byråkratierna skulle slå upp dörrarna.
Precis som förväntat stod jag under Moderskapets fana
och öppnade munnen fastän jag inte kunde nationalsången.
När mörkret föll sköt jag barnvagnen hemåt igen,
skrev i lampskenet brådskande klagobrev
till Moderskapsdepartementet men fick inget svar.
Jag blev sjuk och jag blev botad i Moderskapets sjukhus
med deras alltid slutna isoleringsavdelningar
och smala sängar övervakade av en rund måne.
Läkarna var slanka och effektiva
och när jag blev bra fick jag tillbaka min barnvagn av dem

so I could stare at the daffodils in the parks of Motherhood
while winds pierced my breasts like silver arrows.
In snowfall, I haunted Motherhood's cemeteries,
the sweet fallen beneath my feet –
Our Lady of the Birth Trauma, Our Lady of Psychosis.
I wanted to speak to them, tell them I understood,
but the words came out scrambled, so I knelt instead
and prayed in the chapel of Motherhood, prayed
for that whole wild fucking queendom,
its sorrow, its unbearable skinless beauty,
and all the souls that were in it. I prayed and prayed
until my voice was a nightcry,
sunlight pixellating my face like a kaleidoscope.

så att jag kunde stirra på maskrosorna i Moderskapets parker
medan vindarna genomborrade mina bröst som silverpilar.
I snöväder hemsökte jag Moderskapets kyrkogårdar,
med de ljuva stupade under mina fötter –
Vår Fru av Förlossningstraumat, Vår Fru av Psykosen.
Jag ville tala med dem, säga att jag förstod,
men orden kom ut i en enda röra, så jag föll på knä
istället och bad i Moderskapets kapell, bad
för hela det där vilda jävla drottningdömet,
dess sorg, dess outhärdliga hudlösa skönhet,
och alla själar som fanns i det. Jag bad och bad
tills min röst var ett nattskrik
och solljuset pixlade mitt ansikte som ett kalejdoskop.

BOBOWLER

Darkling wench,
see her flower face on a waning moon
and spake her name aloud
to conjure the voice
of one you loved and let slip
through the wing gauze of jeth.

In the owl-light,
when loneliness shines
through your bones like a bare bulb,
she'll come for you,
little Psyche, carrying missives
from the murmuring dark.

She comes to all the night birds:
cuckoos, thieves, the old uns
and the babbies in their dimlit wums,
the boy riding his bike
up Beacon Hill, heart thundering
like a strange summer storm.

And the messages she brings
in her slow soft flight?
Too tender to speak of, too heartsore,
but this: *I am waiting.*
The love that lit the darkness between us
has not been lost.

NATTFLY

Jäntunge i mörkret,
se hennes blomansikte på en måne i nedan
och mäl hennes namn högt
för att frammana rösten
hos någon du älskade och lät
slinka genom dödsens vingflor.

I uggleljuset
när ensamheten lyser
genom ditt skelett som en naken glödlampa
ger hon sig på dig,
lilla Psyche, som bär på skrivelser
från det mumlande mörkret.

Hon kommer till alla nattens fåglar:
fästfolk, tjuvar, gammfolket
och dibarna i sina dunkla tjäll,
pojken som cyklar upp
på Beacon Hill, med bankande hjärta
som en märklig sommarstorm.

Och budskapen hon kommer
flygande med så sakta och stilla?
För skört för att tala om, för hjärtskärande,
utom detta: *Jag väntar.*
*Kärleken som lyste upp mörkret mellan oss
är inte förlorad.*

THE NIGHT YOU WERE BORN

November 27th, a month before me, all the lights
in the Black Country out for the evening,

Wrens Nest tucked under a blanket of darkness,
mithered only by the fog-beams of your dad's van

as it sped to the hospital. In the back, the dog,
snuffling in her bed of tools and woodshavings.

In the front, your mom, panting on the turns,
her frightened moon face waning at the window.

I think about that night when I doze, heavy
with our son, in the snow-soft hours.

What it would have been to have seen you, pushed
howling, from that red tent of legs,

the first word on the page of our story.
I press myself against you in the darkness, listen

for your murmur as he moves inside me. Oh love,
I can almost hear it now: that first cry –

a raw thread of sound spooling through Winter
to stitch our lives together.

NATTEN DÅ DU FÖDDES

27 november, en månad före mig, på kvällen
när alla lampor i Black Country var släckta,

Wren's Nest instoppat under en filt av mörker,
som bara rubbades av dimljuset på din pappas skåpbil

när den hastade till sjukhuset. Där bak: hunden
som snörvlade i sin bädd av verktyg och hyvelspån.

Där fram: din mamma som flämtade i kurvorna
medan hennes rädda månansikte tonade bort i fönstret.

Jag tänker på den natten när jag slumrar tungt
med vår son under de snömjuka timmarna.

Hur det skulle ha varit att se dig krystas ut
vrålande ur det där röda tältet av ben,

det första ordet på sidan som var vår berättelse.

Jag trycker mig mot dig i mörkret, lyssnar

efter ditt mummel medan han rör sig i mig. Åh älskade,
jag hör det nästan nu: det där första skriket –

en hudlös tråd av ljud som ringlar genom vintern
och syr ihop våra liv.

